Nᴿ 102

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 24 *Sierpnia v. s.* 1823 *Roku.*

Wiadomości Krajowe.

Wedle Ukazu Jego Cesarskiey Mości, Rządzący Senat słuchali: *naprzód*, przedstawienia P. Ministra skarbu, w rzeczy następującey: Rządzący Senat przy Ukazie pod 18 sierpnia 1822 roku przesłał mu do zdania kopiją z odniesienia się do P. Ministra sprawiedliwości P. Jenerał Gubernatora *Bałaszewa* i przedstawienia, które do niego weszły od Cywilney Izby Riazańskiey i Rządu Gubernialnego, względem rozwiązania niektórych trudności w wykonaniu Naywyższego Ukazu z dnia 24 listopada 1821 roku. Okoliczności rzeczy tey są następujące: 1) w Izbie Cywilney Riazańskiey zaszła wątpliwość, na jakim papierze podług Ukazu z dnia 24 listopada 1821 roku powinny się odbywać sprawy, o majątek małoletnich w opiece dworzańskiey, i utrzymywać xięgi przychodow i rozchodow przez opiekunów; także, na jakim papierze ma się prowadzić korrespondencya o zaprzeczeniach i rozwiązaniach na majątki w sprawach, jak o zakładzie tych majątkow w Radach Opiekuńskich, tak i o prywatnych poszukiwaniach. O czem Izba kommunikowała do zdania prokurora Gubernialnego. 2) Prokuror Gubernialny założył: a) iż na osnowie 35go i 38go artykułów Ukazu z dnia 24 listopada 1821 roku, wszelka prośba, objawienie i objaśnienie, podawane do Opieki Szlacheckiey od zarządzających majątkami małoletnich, albo, od opiekunow nad niemi, mają bydź pisane nie inaczey, jak na papierze herbowym dwurublowym; a xięgi przychodow i rozchodow, o których w tym Ukazie nic nie powiedziano, wypada opiekunom, na wzór wszystkich w powszechności obywateli, utrzymywać na papierze prostym. *b*) Przy wydawaniu świadectw na majątki dla ich zastawienia jakiemukolwiek mieyscu skarbowemu, Izba Cywilna tey Gubernii, gdzie znayduje się majątek, uwiadamia o nałożeniu nań zaprzeczenia, wszystkie inne Izby Cywilne, jedynie dla zabezpieczenia interessu skarbowego; następnie niesprawiedliwie jest czynić te rozrządzenia na rachunek biorącego świadectwo. Nadto, jeżeli zyskiwać pieniądze za papier nie herbowy, na korrespondencyą w tey rzeczy użyty, tedy nie rzadko zdarzyć się może, że pieniądze te (których ilość wynosi więcey 500 rubli) będą przewyższały summę, mającą się wydawać proszącemu na ewikcyą jego majątku; zaczem cała korrespondencya o zaprzeczenie i rozwiązanie w takich interessach powinna się odbywać na papierze prostym; i c) dla teyże przyczyny i ze względu na to, że nałożenie zaprzeczeń na majątki w prywatnych poszukiwaniach służy ku utrzymaniu powszechnego kredytu i jest obowiązkiem każdego urzędowego mieysca, w którém odbywają się o to sprawy, cała korrespondencya o zaprzeczenia i rozwiązania w takich poszukiwaniach powinna się takoż odbywać na papierze prostym. 3) Izba Cywilna, rozpatrzywszy ten wniosek Prokurora Gubernialnego, postanowiła: 1) w Naywyższym ukazie z dnia 24 listopada 1821 roku nie powiedziano, ażeby opiekuni podawali raporta swe i utrzymywali xięgi przychodow i rozchodow na papierze herbowym; a w § 170 ustawy o Bankrutach wyrażono: Sprawy o poszukiwania od bankrutów odbywać w mieyscach sądowych na papierze herbowym, zyskując za papier, w przypadku użycia prostego od kogo wypada; w konkursach zaś wszystkie pisanie odbywać dozwala się na papierze prostym; że zaś konkursa stanowią się w kształcie urzędu dla dobra kredytorów: przeto pobierać do skarbu w zamianę ceny papieru herbowego po 50 kop. od każdego tysiąca rubli. Na tey osnowie xięgi przychodu i rozchodu utrzymywać na papierze prostym, z warunkiem jednak, iżby uzyskiwać do skarbu, zamiast pieniędzy za papier herbowy, z dochodow małoletnich po 5 rubli od 1000. 2) Chociaż całe w ogólności prowadzenie dzieł, względem nałożenia i zdjęcia zaprzeczeń na majątki podług praw exystujących odbywać się powinno na papierze herbowym; lecz że na to potrzeba wielkiey jego ilości, a majątki, na które wkłada się zaprzeczenie, zawierają w sobie niekiedy 500 dusz i więcey. a niekiedy 10 dusz i mniey: przeto dla zachowania dobra skarbu, i żeby nie ścieśniać proszących, korrespondencyą o zaprzeczenia i rozwiązania, przy wydawaniu świadectw na majątki dla ewikcyi, prowadzić na papierze prostym, uzyskując za herbowy po 60 kop. z duszy; [illegible] dającym się na ewikcyą majątku są włościanie, a jeśli majątek zawiera się w domu, kramach i tym podobnie, po pół kop. od summy, w jakiey one są ocenione. 3) Na teyże osnowie prowadzić na prostym papierze korrespondencyą o zaprzeczenia i rozwiązania na majątki w prywatnych poszukiwaniach, uzyskując zamiast papieru herbowego z uzyskującey się summy po 5 rub. od 1,000 rub. 4) Po rozpatrzeniu wniosku Prokurora Gubernialnego i Opinii Izby Cywilney, na skutek zalecenia P. Jenerał Gubernatora, na powszechném zebraniu Rządu Gubernialnego i Izb, niektórzy z Członków we wszystkiem zgadzali się z opinią Izby Cywilney, drudzy z wnioskiem Prokurora Gubernialnego, a inni z jegoż wnioskiem, ale z tym, iżby doniesienia i przedstawienia, podawane od opiekunów w rzeczy majątku małoletnich, pisane były na papierze prostym: gdzie opiekunowie przeznaczają się do tego stanu przez samże Rząd. P. Minister skarbu, porównawszy okoliczności tey rzeczy z Naywyższym Ukazem dnia 24 listopada 1821 roku, znalazł, iż na osnowie 33, 34, 35, 36, 38, 39 i 40 §§. tegoż Ukazu, we wszystkich w ogólności mieyscach i wszystkie prywatne sprawy, w liczbie tey i o majątku małoletnich, tudzież o zaprzeczeniach i rozwiązaniach na majątki nieruchome, powinny bydź odbywane na papierze herbowym, a xięgi opieki przychodu i rozchodu, o których w tym Ukazie nic nie powiedziano, wypada utrzymywać podawnemu na papierze prostym; a co się tycze wyrażoney w przedstawieniach Izby Cywilney Riazańskiey i Rządu Gubernialnego trudności, która się w tém zawiera, że przy odbywaniu na papierze herbowym spraw o zaprzeczeniach i rozwiązaniach na majątki mnieyszego znaczenia w poszukiwaniach prywatnych i przy wydawaniu świadectw na nie dla ewikcyi, potrzeba będzie użyć na ten papier więcey od tey summy, która się uzyskuje, albo w jakiey się majątek na ewikcyą oddaje: trudność ta więc niszczy się już, przez nowy porządek w tym przedmiocie objęty w Opinii Rady Państwa, Naywyżey po-

twierdzoney; dnia 28 grudnia 1821 roku; gdyż podług tego porządku, cała dotąd prowadzona korrespondencya o zaprzeczeniach i rozwiązaniach na majątki, skróci się przez wydrukowanie objawień w Sankt-petersburskiey Senackiey Gazecie, z opłatą za to poszliny 5 rubli, a następnie nie może bydź uciążliwą dla proszących. P. Minister skarbu, przedstawiając opinią tę do uwagi Rządzącego Senatu, przydał, iż nie sądzi potrzebnem, na mieyscu wydanych w przedmiotach wspomnionych ustaw, czynić nowe jakiekolwiek rozrządzenia. *Powtóre:* uwiadomienie 4go Departamentu Senatu, przy którem przesłał na rozpatrzenie 1go Departamentu Raport Riazańskiey Izby Cywilney, proszącey rozwiązania: na jakim papierze, to jest, na herbowym, czy na prostym, należy pisać kommunikacye i Ukazy tak o nałożenie na majątki podług wydanych właścicielom ich o wolności ich dla przedstawienia gdziekolwiek na ewikcyą świadectw zaprzeczenia, jak w zdarzeniu znikczemnienia tych świadectw o zdjęciu takowego zaprzeczenia. *Potrzecie:* doniesienie Rządu gubernialnego sankt-petersburskiego, przez które upraszał o rozwiązanie, czyli na herbowym papierze odbywać sprawy, tyczące się opiek i dobra małoletnich, czyli na prostym. Rozkazali: ponieważ P. Minister skarbu, porównawszy powyżey wypisane okoliczności z Naywyższym Ukazem z dnia 24 listopada 1821 roku, znayduje, iż na jego osnowie we wszystkich w powszechności urzędach, i wszystkie prywatne sprawy, w tey liczbie o majątku małoletnich, tudzież o zaprzeczeniach i rozwiązaniach na majątki nieruchome mają bydź prowadzone na papierze herbowym, a xięgi opieki przychodu i rozchodu, o których w pomienionym ukazie nic nie powiedziano, należy prowadzić po dawnemu na papierze prostym, a co się tycze wyrażonego przez Izbę Cywilną Riazańską i Rząd Gubernialny trudności, w tem zawartey, iż przy odbywaniu na papierze herbowym spraw o zaprzeczeniu i rozwiązaniu na majątki mnieyszey wartości w prywatnych poszukiwaniach, i przy wydawaniu na nie świadectw na ewikcyą, trzeba będzie na ten papier więcey od tey summy, która się uzyskuje, albo, w jakiey się majątek zakłada: trudność ta znosi się już przez nowy porządek w tym przedmiocie, wyrażony w Opinii Rady Państwa, Naywyżey potwierdzoney d. 28 grudnia 1821 roku; bo podług tego porządku cała, wynikła dotąd korrespondencya o zaprzeczeniach i rozwiązaniach na majątki, skraca się przez wydrukowanie w gazecie senackiey objawień, z opłatą za to na rzecz drukarni senackiey 5 rubli, a następnie nie może bydź uciążliwą dla proszących; jakową opinią P. Ministra i Rządzący Senat znayduje regularną i z prawami zgodną: dla czego o postąpieniu podług niey Izbie Riazańskiey Sądu Cywilnego zalecić Ukazem, również przez Ukazy dla rozwiązania mogących zdarzyć się i od innych Guberniy podobnych zapytań, dać wiedzieć wszystkim dalszym Izbom Cywilnym, Sądom Głównym i Jeneralnym i Rządom Gubernialnym, oraz uwiadomić P. Ministra skarbu. Dnia 26 lipca 1823 roku.

Wedle Ukazu Jego Cesarskiey Mości, Rządzący Senat na Powszechnem Zebraniu Departamentów Sankt-petersburskich słuchali: *naprzód*, wniesioney przez Ministra sprawiedliwości, Pana Jenerała Piechoty i Kawalera Xiążęcia Dymitra Iwanowicza Łobanowa-Rostowskiego Opinii Rady Państwa, w brzmieniu następującem. „Na Departamencie praw i na Powszechnem Zebraniu Rady Państwa rozważane było przełożenie Powszechnego Zebrania Departamentów Sankt-petersburskich, w tey rzeczy, jaką miarę kary naznaczać dla Nieżyńskich Greków, przekonanych o występek? i opinii Kommissyi do układania praw, w teyże rzeczy od niey otrzymaney. Ze sprawy tey okazuje się, iż na przedstawienie Małorossyyskiego Gubernatora Wojennego o rozwiązanie, z jakim stanem porównywać Greków Nieżyńskich, oddanych za występek do Sądu i czyli skazywać ich na karę cielesną? Piąty Departament Senatu mniemał, iż ponieważ kupcy nieżyńscy, podług wydanych Naywyższych o nich przywilejów i Ukazów, mają prawo prowadzić handel zagraniczny, i otrzymują na to pasporta zarówno z kupcami pierwszego stopnia, przeto ich na karę cielesną skazywać nie wypada. Powszechne Zebranie Senatu, na osnowie danego mu przez Ministra sprawiedliwości przełożenia, zgodnie ze zdaniem 5go Departamentu, stanowiło, w karaniu w rzeczach kryminalnych greków nieżyńskich, należy trzymać się praw, kupcom 1szey i 2giey gildy służących. Kommissya ułożenia praw, rozważając Naywyższe przywileje i patenta, Zgromadzeniu Greków nieżyńskich nadane, znayduje, iż Grecy Nieżyńscy, używający prawa prowadzenia handlu zagranicznego, i otrzymujący na to pasporta zarówno z kupcami pierwszego stopnia, podług brzmienia Urządzenia Miast (Horodowaho położenija), które wyymuje od kary cielesney kupców, nie tylko 1szey, ale i 2giey gildy, powinni bydź porównani z nimi w miarę uzyskania za swe przestępstwa; ale przywiley ten, podług brzmienia Naywyższego Reskryptu 1808 roku, na imie Małorossyyskiego Jenerał Gubernatora wydanego, może bydź zostawione tylko dla tych z nich, którzy przez trzyletni pobyt w Rossyi, nabyli prawa do otrzymywania pasportów na wyjazd za granicę, w charakterze poddanych Rossyyskich; przyjeżdżający zaś czasowie dla swych interessów handlowych, którzy nie wykonali przysięgi na poddaństwo, nie mają innych praw, jak i zagraniczni kupcy wszystkich innych narodów europeyskich, nieosiedli w Imperyum; a zatem na mocy Manifestu 1807 roku z dnia 1 stycznia nie mogą używać żadnych przywilejów, albo pożytków, przez gildę zapewnionych. Na tey osnowie, Kommissya do ułożenia praw mniema: 1) iż podług brzmienia przywilejów i Ukazów, członki nieżyńskiego zgromadzenia greckiego, którzy w poddaństwo Rossyi nie weszli, względnie ukarania za popełnione przez nich występki, zgodnie ze zdaniem Rządzącego Senatu i Ministra sprawiedliwości, powinni zostawać na jednakiem urządzeniu z kupcami 1szey i 2giey gildy, z którymi oni zbliżeni są i w innych swych prawach, i 2re iż inni kupcy greckiego narodu, jeżeli nie wykonali przysięgi na poddaństwo, a przebywają w Nieżynie tylko czasowie, nie mając tam osiadłości, podpadają karom, ustanowionym w powszechności na gości cudzoziemskich, czyli dla kupców przyjeżdżających, sądząc w miarę objawionego przez nich kapitału. Rada Państwa, znaydując wniosek Kommissyi do ułożenia praw regularnym, przez Opinią postanowia: wniosek ten utwierdzić. Na oryginale opinii własną Jego Cesarskiey Mości ręką napisano tak: „*Ma bydź podług tego.*" Garskie Sieło, dnia 18 marca 1823 roku. *I powtóre* sprawkę. Rozkazali: o należytym i nieodmiennym powyżey wyrażoney, przez Jego Cesarską Mość Nayważey potwierdzoney Opinii Rady Państwa, zalecić wszystkim Izbom Kryminalnym. 1szym Departamentom Sądów Głównych i Jeneralnych; a dla wiadomości i w potrzebnem zdarzeniu, do kogo należeć będzie, wykonania, zalecić przez Ukazy 2gim Departamentom tychże Sądów, wszystkim Cywilnym i Skarbowym Izbom, Rządom Gubernialnym, również i dalszym mieyscom Urzędowym, PP. Ministrom, Kontrolerowi Państwa, Wojennym Jenerał Gubernatorom zarządzającym i cywilnemi sprawami, Jenerał Gubernatorom, Gubernatorom Cywilnym i Naczelnikom miast; a do Departamentów Rządzącego Senatu i do Powszechnego Zebrania Departamentów Moskiewskich, oraz do Nayświętszego Rządzącego Synodu przesłać uwiadomienia. Dnia 19 lipca 1823 roku.

Dziennik petersburski, *Syn Oyczyzny*, zawiera o loteryi: „Czytelnikom naszym, osobliwie na prowincyi mieszkającym, przyjemnie będzie dowiedzieć się, kto mianowicie wygrał i jak wiele na wiadomey wielkiey loteryi. Donosimy więc o znacznieyszych wygranych, i za rzetelność ich zaręczamy. Do dnia 9 sierpnia udawali się do Kommissyi i odbierali wypadłe na swe numera wygra-

ne pieniężne, osoby następujące: mieszczanin jarosławski Andrejow Iwanow *Smirnow* wygraną 200,000 r.; PP. bracia *Zassenowie* i *Szławeman*, kupcy zagraniczni, premium 100,000 r.; urzędnicy departamentu gospodarstwa m. s. w. premium 100,000 rubli; radca tytularny *Stachanow* i pewny pastor w Inflantach (z imienia niewiadomy) każdy premium po 12,500 r.; Miczman *Isajewicz* premium 7,500 r.; Jan *Niekipiełow* (za plenipotencyą osoby niewiadomey) wygraną 25,000 r.; żona kuczera dworu Kozmy *Karpowa* i szewc *Humfeld* każdy wygraną po 10,000 r.; Afrykan *Swistunow*, dworski P. *Włodimirowa*, premium 5,000 r.; zgromadzenie kupieckie Domu Gościnnego linii surowskiey premium 6,000 r.; Worotyniec wygrali w *Odessie* na pięć kuponow osoby następujące: 1) Eliza *Grimpi*, wdowa kupca 1szey gildy w *Odessie*; 2) Józef *Werani* i Antoni *Sarato*, kupcy odeścy 1szey gildy; 3) doktor *Sztubbe*, 4) Szlachcic Ignacy *Zakrzewski*, i 5) odstawny podoficer Mikołay *Kiryłow*. Imiona tych, co dalsze majątki wygrali, jeszcze nie są dokładnie wiadome. Następnego poniedziałku zacznie się przedawać, po 5 r., xiążka, w którey umieszczone będą numera wygrane, porządkiem, dla łatwieyszego znalezienia.

TURCYA.

Stambuł dnia 10 czerwca.

(z *Gazety le Conservateur Impartial.*)

Mamy teraz pewne wiadomości, o przybyciu kapitana baszy, z większą częścią swey floty, na odnogę lepancką; o wzmocnieniu załogi mieysc warownych wyspy *Negrepontu*, również *Kanei* na wyspie *Kandyi*, *Modonu* i *Koronu*, i opatrzeniu ich w żywność. Odtąd nie ma żadney inney wiadomości o działaniach jego poźnieyszych, oprócz opasania *Missolungi* od morza. Godném jest zastanowienia, iż wcale nic nie przedsięwziął przeciw żadney z wysp licznych Archypelagu, i że pomimo wszelkich wyzywań i naygrawań powstańców, żaden z jego statków, lubo stami zgromadzonych na rozmaitych mieyscach, nie zbliżył się do nich.

Powiadają, że Jussuf basza *Patrasu*, i *Omer Vrione* który pomimo postępowania swego na uprzedniey wyprawie, nie utracił paszaliku *Janiny*, udadzą się pod *Missolungi*, z albańczykami, których sobie zaciągnęli. Również ciągle utrzymują, (lubo podług niektórych doniesień można powątpiwać), iż woyska baszy *Skutaryyskiego* przybyły już do *Tricali*. To pewna, że woysko tureckie, zebrane w *Laryssie*, w ostatnich czasach bardzo się wzmocniło. Zdaje się także, że okolice odnogi *Volo* i wyspy *Negrepontu* nie dawno były teatrem krwawych skutków zemsty turków, uciśnionych i uciemiężonych.

Wypadki tego rodzaju, o których mamy niezaprzeczone wiadomości, zrządzone zostały przez wylądowanie powstańców na brzegi Azyi, i do okolicy, którą nieszczęścia tey okrutney woyny dotąd zgoła nie dosięgały. Piętnaście statków zbroynych ipsaryotskich, którym towarzyszyło 100 łodzi, ukazało się w odnodze *Adramiteńskiey* i *Sanderly*; wysadziło kilka tysięcy ludzi w tém ostatniém mieyscu: zrabowało miasto; wyrznęło większą część mieszkańców; i zabrało z nich wielu w niewolę; między innemi harem *Kara Osmana Oglu*. Jest on głową familii możney, i podług zgodnych powieści wszystkich podróżnych, już prawie od lat 50ciu, w tey okolicy Azyi mnieyszey, sprawuje rządy łagodne, dobroczynne i jest prawie niepodległym Porcie. Powstańcy zrabowali potym i spalili wszystkie wsie i dwory okoliczne, a po stoczoney bitwie z woyskiem, zapóźno przeciwko nim wysłaném, w którey utraciwszy 30 ludzi, obciążeni łupami powrócili na okręty.

Tak niespodziewany napad, przejął całą okolicę, naprzód strachem, poźniey zapalczywą zemstą. Skutkiem tey było, iż turcy, mieszkańcy miasta *Pergamu*, nie daleko *Sanderly* leżącego, połączywszy się z kilku żołnierzami tureckimi, rzucili się na greków i pomimo naywiększych usiłowań kadego, szanownego starca, który w tey okoliczności 18 ran odniosł, okropną rzeź popełnili. Blizko 100 osób padło dnia tego ofiarą.

Gdy ta wiadomość nadeszła do *Stambułu*, rozkazał Sułtan *Ibrahimowi* baszy, dowodzącemu woyskiem na Bosforze, aby natychmiast wysłał do *Pergamu*, znaczny oddział, i sprawców tego krwawego wypadku, jak naysurowiey ukarał, bez względu, że postępki powstańców powodem do tego były. Jakoż 2,000 ludzi udało się w pochód, a przed dwóma dniami sam *Ibrahim* basza tamże wyjechał.

Plan ipsaryotów był początkowie daleko rozciągleyszy. Dość głośno odgrażali się, że z *Sandarly* do *Smirny* przybędą, i to wielkie miasto w perzynę obrócą. Jeden z dowódców eskadry europeyskiey, krążącey w zatoce smirneńskiey, dowiedziawszy się wcześnie o tem odgrażaniu się, udał się osobiście do Ipsary, i przełożył starszym tey wyspy, iż jeżeli to przedsięwzięcie wykonać zechcą; na ten czas wszyscy dowódcy europeyskich okrętów wojennych oprą się temu niezawodnie. Starsi przyjęli dosyć ozięble to przełożenie; jednakże grecy, przestając na zdobytych łupach, wstrzymali się od dalszych kroków.

Taż gazeta, o rzeczach Turcyi, donosi od granic włoskich pod d. 30 lipca. Przedsięwzięcia wojenne turków przeciwko grekom już się nakoniec rozpoczęły, i kampanija 1823 roku otworzoną została. Eskadra turecka, przybywszy pod *Patras*, oswobodziła to mieysce ze strony morza. Wiadomo, iż przed przylądkiem *Papas* krążyło wiele greckich małych statków wojennych, które miały swe stanowisko w *Missolungi*, i które czasami ztamtąd wypływały. Jak tylko ich dowódca odebrał wiadomość o wypłynieniu floty tureckiey ku zachodowi *Morei*, i że ta flota nie równie mocnieyszą była od jego floty; wnet puścił się do *Missolungi*; a że nie mógł przyjąć bitwy, turcy więc weszli bez przeszkody do zatoki *Patras*, i oswobodzili to mieysce. W tey odnodze znaydowała się wielka liczba uzbrojonych małych statków greckich. Za zbliżeniem się turków cofnęły się na odnogę Lepancką, aż do przylądku *Malangarskiego*. Nie jest jeszcze pewną, czyli kapitan basza znayduje się z dywizyą swojey floty, która stoi na kotwicy w bliskości *Patras*. Statki przewozowe, które były pod zasłoną tey floty, wysadziły do *Patras* woyska; połączyły się z załogą miasta, która zacznie teraz działać zaczepnie. Korpus grecki, oblegający *Patras*, nie był liczny; ale ma dostać posiłki, jak tylko dowiedzą się w *Morei* o przybyciu floty tureckiey.

Stambuł dnia 25 lipca.

(z *Korrespondenta Warszawskiego.*)

Wczasie pożaru, który wybuchnął d. 13 b. m. w okręgu zwanym Kossim-Baszy, gmach zwany Bagno, szkoła jeometryi i przeszło 1500 domów prywatnych spłonęło. Z trwogą oczekiwano większego zniszczenia, gdyby ogień dostał się do zbrojowni. To się jednak nie stało, i tylko dwie małe fregaty stojące na warsztacie, tudzież jedna większa, lecz wszystkie stare i niezdatne do użycia, stały się pastwą płomieni. Od tego dnia wszelako, stolica, przeszło cztery razy ogniem strwożoną była, a lubo nie przyszło do wielkiego pożaru, jednakże tak częste powtarzanie się tey klęski, dało powód do różnych obaw i domysłów, które dotąd nie są wyjaśnione.

Nigdy nie było większey trudności otrzymania doniesień z mieysc, gdzie się woyna toczy, jak w teraznieyszey kampanii. Porta zachowuje głębokie milczenie, względem poruszeń swojego woyska i floty. Związki listowne z twierdzami nawet mniey odległemi, licznych doznają przeszkod, i z trudnością można czynić wnioski z pogłosek i powieści prywatnych, które się krzyżują, i jedne drugim są przeciwne. Z tem wszystkiem następujące szczegóły, z dostatecznych powodów, możemy za godne wiary uważać.

Woyska tureckie pociągnęły z kilku mieysc ku *Morei*, i jak się zdaje, z wyspy Negrepontu wyszedłszy, osadziły *Liwadyą*, *Teby* i *Ateny*, lubo inne doniesienia opiewają, że nawet *Termopile* zdobyły. Zajęcie *Aten* miało zostać dokonaném przez *Omara* Beja Musselima w Karisto, który za to nagrodzony został godnością Baszy o trzech bunczukach i rządami w Negreponcie. Większa

)1(

część mieszkańców, opusciwszy *Ateny* i *Teby*, schroniła się na wyspę *Salaminę*. W twierdzy *Akropolis* znayduje się 300 ludzi załogi, które są wprawdzie dostatecznie opatrzone w żywność, broń i inne środki obrony; lecz podług powieści pewnego podróżnego, który niedawno tamtędy przejeżdżał, postanowiły niedawać długiego odporu. Znaydujący się w *Atenach* zagraniczni konsulowie, na skutek wezwania wydanego do nich przez powstańców przed ucieczką, musieli miasto opuścić: posłowie austryacki i francuzki, przybyli już do *Syra*. Z drugiey strony Mustafa Basza Skutaryyski, o którego przybyciu do głównego woyska we 12 do 15,000 powątpiwać nawet nie należy, posunął się do *Salona*; i zajął stanowisko nad północnemi brzegami zatoki Lepantskiey, co okazuje zamiar, iż się chce ztamtąd do półwyspu przeprawić. Zdaje się, iż turcy mają w zamiarze okrążyć międzymorze *Koryntskie*, i pojedyncze korpusy woyska przez odnogi morskie na okrętach do *Morei* przewieźć. To wyjaśnia także, dla czego Kapudan Basza, ściągnąwszy całą flotę do siebie, (wyjąwszy oddział zamykający *Napoli di Romania*) i dopiąwszy swojego celu, dotąd pod Patras bezczynnie stoi.

Woyska *Jussufa* Baszy i *Omer Vriona* mają bydź gotowe do wyyścia z *Albanii*, a może nawet są już w drodze. Woyska te mają działać przeciw *Missolungi*, która dotąd od morza tylko jest zamkniętą. Podług doniesień z *Korfu*, *Jusuf* Basza zebrał w okolicach *Prewezy* 8000 albańczyków, którzy do niego przybywali oddziałami po 100 i 200 ludzi, i dwumiesięczny żołd z góry otrzymali. Zaciągi *Omera Vrione* nie miały tak pomyślnego skutku.

Nauczeni doświadczeniem zeszłey wyprawy, dowódcy tureccy przystępują teraz do dzieła powoli i rozważnie. Opatrzyli się już obficie w żywność i środki obrony. O przygotowaniach powstańców nic z pewnością powiedzieć nie możemy. Pogłoski, jakie oni sami lub ich przyjaciele rozsiewają, są zanadto podeyrzane i niezgodne ze stanem rozdwojenia, jakie w krajach greckich panuje; niemogą przeto zasługiwać na wiarę. Co zaś w nich jest prawdziwem, to czas pokaże.

Potęga morska powstańców nie okazała się w tegoroczney kampanii; lubo *Ipsara*, *Idrya i Spezzya*, główne stanowiska ich floty, są bezpośrednio zagrożone: te jedynie statki palne i przewozowe dały się widzieć, które do brzegów *Azyi* płynęły. Jedni przypisują tę nieczynność zupełnemu niedostatkowi pieniędzy; drudzy zaś powiększającym się ciągle rozterkom, które wynikły z nieporozumień, pomiędzy wyspami i stałym lądem, a nawet pomiędzy jedną wyspą a drugą. Tymczasem rozboynicy morscy krążą po archipelagu, nie uznając żadnego rządu, i utrudniają tylko żeglugę mocarstw europeyskich, od czasu, jak tureckie okręty handlowe nie ukazują się na tych morzach.

Od granic tureckich dnia 23 lipca.
(*z Gazety Warszawskiey.*)

Kapitan basza był d. 22 b. m. jeszcze nie daleko *Patras*, a woysko tureckie, posłane przez ciaśninę *Lepantską* do *Koryntu*, nie mogło przybydź do przeznaczonego mieysca. 400 ludzi miało powrócić na flotę kapitana baszy.

Wychodząca w *Smirnie* gazeta pod napisem: *Dostrzegacz Wschodni*, obeymuje następujące uwagi o planie działań floty tureckiey: „Nie możemy wiedzieć, jakiby skutek wzięło dzielne uderzenie turków na wyspę *Ipsarę*; lecz sądzimy, że wyspa ta będzie pominioną, i że kapitan basza trzymać się będzie planu, który zawsze uważaliśmy za nayprzyzwoitszy, i nie uderzy na żadną wyspę; lecz usiłować będzie pokonać rewolucyą w jey źrzódle. Rewolucya zasadza się zupełnie na losie *Morei*. Tam jest hydra. Po przytłumieniu powstania w *Morei*, nazajutrz zaraz spezyyczykowie poddadzą się baszy kandyyskiemu. Dotąd zbuntowani wyspiarze odrzucali wszelkie propozycye pokoju i ofiarowaną amnestyą. Zdają się wprawdzie ufać rządowi i kapitanowi baszy, lecz obawiają się zemsty ludu i pragną rękoymi."

Znikła znowu nadzieja blizkiego pokoju z Persyą. Zdaje się, iż persowie, układający się w *Erzerum*, nie przystają na podaną przez Portę zasadę, *status quo*. Spodziewają się w dalszey woynie rozszerzyć granice kraju swego, ile że Porta, wojując z samymi tylko grekami, nie może wystawić znaczney siły przeciwko Persyi; a grecy póty zapewne nie złożą broni, póki, albo zupełnie nie wyginą, albo nie otrzymają skutku życzeń swoich; od czego jednak Porta jest jeszcze bardzo daleką. Wreszcie układy odbywają się w *Erzerum*, i pełnomocnicy z obu stron ciągle tam bawią.

ANGLIA.

Londyn dnia 13 sierpnia.

Dnia 8 b. m. Pan *Canning* pojechał do Króla Jmci bawiącego w *Windsor*, i stawił przed Monarchą Xięcia *Polignac*, nowego posła francuzkiego.

W roku 1700 było w Walii i Szkocyi ludności 5 milionow 475,000, a teraz jest 14 milionów 553,800; w tymże roku znaydowało się w *Londynie* 674,350 mieszkańców, a w bieżącym jest milion 274,800. W roku zeszłym 1822 wydrukowano w Londynie 16 milionów 254,554, exemplarzy gazet, a na prowincyach 8 milionów 525,252 exemplarzy.

AMERYKA.

Nowy-York dnia 10 lipca.
(*z Gazety Warszawskiey.*)

W prowincyi *Missouri* odkryto znaczną górę z samego prawie żelaza. Kruszec ten jest bardzo dobrego gatunku, transport jego łatwy, a obfitość taka, iż na długi czas możnaby nim całą ziemię opatrzyć.

W kraju Zjednoczonych Stanów północney Ameryki jest jeden arcy biskup katolicki w *Baltimora* i 7 biskupów w *Bostonie*, *Nowym-Yorku*, *Filadelfii*, *Charlestown*, *Bardstown*, *Luzyanie*, i *Ohio*. Osmy biskup który mieszkał w *Rychmond*, był już mianowany, lecz gdy objął rząd w Irlandyi, nie wyznaczono jeszcze następcy po nim. Znayduje się oraz 3 seminarya, zpomiędzy których seminaryum ustanowione roku 1815 w *Washyngtonie* pod sterem jezuitów, zostało wyniesione na uniwersytet, i może przyjąć 200 uczniów. Roku 1806 pozwolił Papież na przywrócenie jezuitów w Ameryce północney. Nowicyat ich założony w *Whitemarsh* w prowincyi Maryland. Jest oraz kilka klasztorów zakonnic, które się powiększey części poświęcają nauce młodych panien.

Nowy kongres mexykański uchwalił, iż herbem krajowym ma bydź orzeł, trzymający w jednych szponach roślinę zwaną *Caetus Coccinellifer*, rosnącą w morzu ze skały, a w drugich, węża, którego dziobem chce rozszarpać. Naokoło są dwie gałązki, laurowa i dębowa.

SZWAYCARYA.

Znayduje się jeszcze w tuteyszym kraju 20 greków, którzy się ciągle ćwiczą w obrótach woyskowych. W strzelaniu do celu ukazują wielką zręczność. Naymilszą ich zabawą jest potykanie się na pałasze.

Na 15 posiedzeniach stanów szwaycarskich przyjęto adres odpowiedni do rejencyi madrykckiey, w którym oświadczone są uczucia za pomyślnością domu panującego i szczęściem narodu. (*K. W.*)

Pozwolono drukować. Z polecenia *JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.*
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 102.

Wilno dnia 24 sierpnia v. s. 1823 Roku.

Ogłoszenie.

ПЛАНЪ

О продовольствіи Войскъ Отдѣльнаго Литовскаго Корпуса и расположенныхъ въ Раіонѣ онаго другихъ командъ, съ 1-го Генваря 1824 по 1-е Генваря 1825 годовъ.

На подлинномъ написано Главнокомандующимъ Отдѣльнаго Литовскаго Корпуса, ЕГО ИМПЕРАТОРСКИМЪ ВЫСОЧЕСТВОМЪ ЦЕСАРЕВИЧЕМЪ:

Утверждаю
Генералъ Инспекторъ всей Кавалеріи
КОНСТАНТИНЪ ЦЕСАРЕВИЧЪ
Варшава Іюля $\frac{3}{15}$ дня 1823.

§ I.

Продовольствіе Войскъ въ Царствѣ Польскомъ, равно Отдѣльнаго Литовскаго Корпуса, и Внутреннихъ въ раіонѣ онаго состоящихъ, въ теченіи будущаго 1824 года, распорядить по точной силѣ Плана, утвержденнаго въ $\frac{5}{17}$ день Іюля прошлаго 1822 года, о продовольствіи сихъ же Войскъ въ настоящемъ 1823 году, параграфовъ: 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, и 26го, кои утверждаются и нынѣ во всей ихъ силѣ, съ приложенными къ тому Плану Кондиціями.

§ II.

Провіантъ заготовить на весь 1824 годъ, съ тѣмъ, что бы для Гренадерской Бригады, Литовской Уланской Дивизіи, 24 и 25-й Пѣхотныхъ Дивизій, съ ихъ Артиллеріею и фурштатомъ, на двухъ тѣсячное лагерное время, поставленъ былъ въ мѣста лагернаго ихъ расположенія, имянно: для Гренадерской Бригады Бѣлостокской Области въ М. Цехановецъ; для Литовской Уланской Дивизіи Минской Губерніи около М. Нѣсвижа; для 24-й Пѣхотной Дивизіи Гродненской Губерніи въ М. Скидель и для 25-й Пѣхотной Дивизіи Волынской Губерніи Дубенскаго повѣта, между селеніями: Береги, Смордва и Перевердова. Въ сихъ мѣстахъ, на время сбора Войскъ учредить особые магазейны, предоставивъ поставщикамъ отдавать въ оные провіантъ и прежде лагернаго времяни; но уплату денегъ за оный произвести при наступленіи того времяни, на которое сей провіантъ заготовленъ будетъ, по мѣрѣ полученія смѣтныхъ суммъ отъ Военнаго Министерства.

§ III.

Сроки для торговъ назначаются слѣдующія: въ Бѣлостокѣ и Минскѣ 1, 2 и 3-го Ноября, переторжки: 5, 6 и 7-го числъ тогоже Ноября. Въ Вилбнѣ, Гтоднѣ и Житомирѣ 7, 9 и 12-го Ноября, переторжки: 13, 14 и 15-го числъ тогоже Ноября. Въ Варшавѣ 22, 24 и 26-го Ноября, переторжки: 27, 28 и 29-го числъ тогоже Ноября. Исчислительныя вѣдомости о потребности провіанта, составить въ Полевой Провіантской Коммисіи, по послѣднеутвержденной дизлокаціи Войскъ и препроводить въ присудствія для торговъ по принадлежности.

§ IV.

Планъ сей напечатавъ въ потребномъ числѣ экземпляровъ, разослать отъ Полевой Провіантской Коммисіи, кому слѣдовать будетъ, для свѣденія и надлежащаго исполненія.

Подлинной подписали:
Управляющій Коммисіею Военный Совѣтникъ *Скребицкій.*
Членъ Коммисіи 8-го класса *Булатовичъ.*
Членъ Коммисіи 8-го класса *Качковскій.*
Секретаръ Коммисіи *Гулакъ.*

PLAN

O żywieniu woysk Oddzielnego Litewskiego Korpusu i rozpołożonych w Rajonie onego innych Kommend, od 1 stycznia 1824, do 1 stycznia 1825 roku.

Na Oryginale napisano przez Główno Komenderującego Oddzielnym Litewskim Korpusem JEGO CESARZEWICZOWSKĄ MOŚĆ:

Zatwierdzam.
Jenerał Inspektor całey Kawaleryi.
KONSTANTY CESARZEWICZ.
Warszawa dnia $\frac{3}{15}$ lipca 1823 roku.

§ I.

Żywienie woysk w Królestwie Polskiem, tudzież oddzielnego Litewskiego Korpusu i Garnizonu w Rajonie onego znaydującego się, w ciągu przyszłego roku 1824, rozporządzić podług istotnych zasad planu zatwierdzonego w dniu $\frac{5}{17}$ lipca zeszłego 1822 roku, o żywieniu tychże woysk w bieżącym 1823 r., paragrafów: 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 i 26, które i dziś zatwierdzają się w całey ich mocy, z dołączonemi do tegoż planu kondycyami.

§ II.

Prowiant przysposobić na cały 1824 rok, z warunkiem, aby na dwóch-miesięczny czas obozowania dla grenadyerskiey brygady Litewskiey ułańskiey dywizyi, 24tey i 25tey piechotnych dywizyów, z ich artylleryą i pociągiem, dostawiony był prowiant do mieysc obozowego ich rozpołożenia; to jest: dla grenadyerskiey brygady, w Obwodzie Białostockim do miasta Ciechanowca; dla Litewskiey ułańskiey dywizyi, w Gubernii Mińskiey około miasta Nieświża; dla 24tey piechotney dywizyi, w Grodzieńskiey Gubernii do miasta Skidel, i dla 25tey piechotney dywizyi, w Wołyńskiey Gubernii Dubieńskiego powiatu między wsiami: Beregi, Smorowa i Perewerdowa. W tych więc mieyscach, na czas zebrania się woysk, urządzić osobne magazyny, zostawując Liwerantom prawo oddawania do tych magazynów prowiantu, nawet i przed czasem obozowania woysk; lecz wypłatę pieniędzy za takowy prowiant uskutecznić wtedy, gdy nastąpi czas, na który ten prowiant przysposobionym będzie, a to w miarę odebrać się mających, podług budżetu summ od Ministerstwa Wojny.

§ III.

Termina dla licytacyi przeznaczają się następujące: w Białymstoku i Mińsku, 1, 2, i 3go listopada, dobicie targow, 5, 6 i 7go dni tegoż listopada; — w Wilnie, Grodnie i Zytomierzu 7, 9 i 12 listopada, dobicie targów, 13, 14 i 15go tegoż listopada; — w Warszawie 22, 24 i 26 listopada, dobicie targów 27, 28 i 29go dni tegoż listopada (v. s.). Wyrachowania o potrzebney ilości prowiantu, sporządzić w polowey prowiantskiey Kommissyi, stosownie do ostatecznie zatwierdzoney Dyslokacyi woysk i takowe przesłać Radom dla targów ustanowionym; w mieysca zasiadania onych.

§ IV.

Plan ninieyszy za wydrukowaniem potrzebney liczby exemplarzy, rozesłać od Polowey Prowiantskiey Kommissyi komu należeć będzie, dla wiadomości i należytego wypełnienia.

Oryginał podpisali:
Prezydujący w Kommissyi, Radzca wojenny *Skrebicki.*
Członek Kommissyi 8ey klassy, *Bułatowicz.*
Członek Kommissyi 8ey klassy, *Kaczkowski.*
Sekretarz *Hułak.*

Arenda domow.

W dniach 3go, 4go i ostatecznym 5go następującego miesiąca 7bra teraźnieyszego roku będzie się odbywać publiczna licytacya, na wzięcie w półroczną arendowną tenutę od 29 7bra bieżącego roku, domow murowanych w mieście Wilnie, przynależnych Dominikowi Rewkowskiemu położenie mających, podN. 5 i Karolowi Grunertowi pod N. 21, z tym, ażeby żądający jawili się do mieyskiey Wileńskiey Policyi na wyż oznaczone termina.

Jan Terpiłowski zasiadający w Policyi Prystaw Cywilnych Dzieł.

Tytularny Sowietnik Hutowicz.

Ogłoszenie.

1 Upraszaią się Szanowni Panowie kollektorowie prenumeraty na Geometryą Karczewskiego, a mianowicie Panowie Dyrektorowie, Dozorcy i Przełożeni szkół wydziału Wileńskiego, aby raczyli pod adressem Xięgarni Uniwersyteckiey w Wilnie, donieść o zebraney prenumeracie i o nazwiskach prenumeratorów na pomienioną Geometryą. Wilno d. 24 Sierpnia 1823.

Oswiadczenie.

1. Excerpt z protokułu potocznego Sądow Ziemskich Ptu Siennieńsk zapisanego oświadczenia w dacie niżey wyrażoney pod pieczęcią Urzędową tegoż Sądu stronie potrzebuiącey jest wydan.

Roku 1823 miesiąca augusta 10 dnia. Oświadczenie w imieniu Adama Chorążego Ptu Siennieńskiego, Mikołaja Deputata Dworzaństwa Ptu Kopyskiego braci Ciehanowieckich, przeciwko WW. Antoniemu Sędziemu Granicznemu, Janowi b. Sędziemu Ziem. Ptu Wileńskiego, oraz Józefowi Assesorowi Sądu Głó. 1go Depar. Gubernii Wileń. braci Ciehanowieckim w następnym składzie: gdy żału. Delatorowie w dniu 9 mca augusta r. 1823 odbieraią zapozew do Sądu exdywizorskiego w maiętności Podbrzeziu w Pcie Gubernii Wileń. expeduiącego się, od wyż rzeczonych WW. Antoniego i Jana Sędziów, oraz Józefa Sądu Głó 1go Dep. Wil. Asses. braci Ciehanowieckich, poszukuiącim funduszow dla wierzycieli żału. S. P. Adama Ciechanowieckiego forsztmeystra Ptu Wileń. w tey kolei, jakoby należnych za obligiem żał. S.P. Antoniego Ciehanowieckiego Starosty Chasławskiego od r. jeszcze 1760 na sukcesorach onego talarów bitych obrączkowych 200; powodem przeto takowey i niesłusznie i niewcześnie przyniesioney pretensyi, żału. delatorowie maią za obowiązek w obronie swey niewinności zapisać w Sądzie Ptu Siennieńskim i podać do Gazety Kuryera Litewskiego ninieysze oświadczenie, a nayprzód; znayduią w Kuryerze Litewskim pod N. 88 i 89 teyże Gazety, oświadczenie Sądu Exdywizorskiego, iż całą sprawę konkursową zeszłego Adama Ciechanowieckiego w d. 10 augusta tenże Sąd ostatecznie bierze na namowę, bez żadnych dalszych odkładow, gdy więc żału delatorowie w dniu 9 augusta odbieraią na tenże Sąd adcytacyą, przeto w tak krotkim czasie z potrzebnemi dowodami z drugiey Gubernii stawić się nie są w stanie; oświadczaiąc więc naysolenniey. że jako po zeszłym Antonim Ciehanowieckim Staroście maiątek pozostał odłużony, tak też fundusze onego odpowiadały w swym czasie pretensyom kredytorskim, ile onym wystarczyło, żału. delatorowie zaś, jako żadnych funduszów po zeszłym S.P. Antonim Ciehanowieckim na opłatę długow onego nie objęli, tak też i do znoszenia ciężarów onego nie czuią się bydź winnemi, a nadto długi wszelkie, jak się opierały o maiątek zeszłego Antoniego Ciechanowieckiego, nim takowy maiątek w przeciągu lat kilkudziesiąt, jako odłużony po różnych ręku rozszedł się, nie przepuszczaiąc dawności Ziem. znaydowaliby pewnieyszą ewikcyą, gdy dziś ona, z przewłoką czasu i zniszczenia maiątku ustaie, a żałuiący delatorowie niesłusznie będąc trudzeni i na koszta narażeni nabywaią prawo dopomnienia się onych i w tym celu takowe oświadczenie zapisuią. U takowego oświadczenia podpis aktora następny. Adam Ciehanowiecki Chorąży Ptu Siennieńsk.

Zgodziłem z protukułem Ignacy Więckowski Ziem Ptu Sienskiego Regent.

Takowe oświadczenie umieścić w Kuryerze Litewskim Sąd Ziem. Sienieński dozwala Gabryel Switkowski Pisarz Ziem. Ptu Sienień.

---

1 Reproces w imieniu W. JPana Stanisława Zołądzia Kapitana woysk pol. i Sędziego Grodzkiego Zawileyskiego, przeciwko W. JPani Zofii z Hałkow Zołądziowey nieżyczliwey żałącego się żonie, oraz przeciwko JWW. Józefowi i Antoninie z Kowerskich Hałkóm, Podkomorzym Zawileyskim iey rodzicom, czyni się z następnego powodu: obżałowana przy wszelkich wygodach i przyzwoitym z funduszow żałącego się utrzymaniu, przebywszy lat 5 bez naymnieyszych ze strony żałącego się pobudek dom jego, syna od lat 5 i od kilku niedziel córkę, nie opowiednie opuściwszy, następnie, nie tylko że zabrała ruchomość, pieniędzmi żałącego się nabytą, a we czwor nasob i więcey wyprawę jey przewyższaiącą, na co przy udzielnym, teyże ruchomości regestrze i rewers wydała; ale nadto ieszcze, poważyła się do żałącego się zastosować pretensye: o reformę za wniosek, którego niewziął, o tabakierę złotą, którą sama za czer. zł. siedm przedawszy pieniądze na swóy obróciła użytek, o trzy konie, z których dwoie młodych zrzebiąt, a iedna klacz stara, nie więcey były cenione iak rubli srebrnych 20, lecz i z tych iedno zrzebie rodzice obżałł. odebrali napowrót w naturze, za drugie zaś zrzebie i za klacz starą, wzięli od żałącego się na kredyt konia w cenie czer. zł. dwudziestu, iakowych dotąd nie opłacili. o nie iakiś dywan i o płótno holenderskie wsztukach, iakiego żałący się nie widział, gdyż obżałowaną przybyłą w dom swóy z titulo wyprawy, własnym oporządził kosztem, o kleynoty, srebro i złoto, co iak żałącemu się nawet w domu rodzicow obżał. widzieć się niedało, tak też i w wyprawie danego nie miał — Daley, zapowiada obżał. że żałący się zawinia rodzicom obżał. z posessyi folwarku Ostrowia rubli srebr. 150, z nieiakiegoś zawinienia Leyboszyca rubli 64 i ieszcze bez kwitu i karteczki rubli srebrnych 150. iakowych żałący się nigdy niebrał, Leyboszyca niezna i z żadney nie zawinił posessyi; owszem ma słuszną pretensyą do rodzicow obżał. za dostarczane w ich niedostatku zboże i dalsze efekta, iak niemniey dopomni się i u samey obżał. w czasie należytym, o przebraną nad wyprawę ruchomość i dalsze szczegóły, bowiem to wszystko bydź powinno

własnością dzieci z obżał. spłodzonych — Jako zaś żałący się Delator żadnego po obżał. niewziął posagu, tak też i reformy, iak prawo mieć chce w Artykule 2 z Roz. 5 Litewskiego Statutu nie opisał i nie mógł opisać, nie będąc od rodziców wydzielonym, a ieżeli znayduie się w ręku obżał. skrypt podstępem wymożony, ten bez przyznania, bez exekucyi prawney, i nad sferę submissyi oyca żałącego się nastały, na żadną nie zasługuie uwagę — Ale gdyby obżał. i miała iakikolwiek wniosek, ze skutków Artykułu 20 z tegoż 5 rozdziału w nagrodę swoiego z mężem i dziećmi postępowania, utraciłaby nie omylnie — Nienależnie zatém pod tytuł posagu usiłuie obżał. podciągnąć oblig przez oyca obżał. na 3,000 rubli srebrnych wydany, iakowy wziął nastanie z rękodayney żałącego się pożyczki — Niżeli więc żałący się o wszystkie doświadczone szkody i straty przedsięwezmie z obżałowaną żoną i iey rodzicami czynić prawem, ninieyszy do akt Sądowych, w odpowiedzi przeciwko protestowi obżałowaney w Gazecie Kuryer Litewski publikowanemu zapisuie reprotest. 1823 mca Augusta 12 dnia. Stanisław Żołądź Sędzia Grodz. Zawil.

Roku 1823 miesiąca sierpnia 13 dnia przed Aktami Ziemskiemi Powiatu Wileńskiego stawaiąc osobiście WJPan Stanisław Żołądź Kapitan woysk polskich i Sędzia Grodzki Zawileyski, takowy reproces do protokułu wpisać podał i w onym własnoręcznie podpisał.

Przyięto i że iest w aktach świadczę Filip Suzin Regent.

Że takowy reproces może bydź umieszczonym w Redakcyi Kuryera Litewskiego, świadczę. Karol Romanowicz Sędzia G. W.

---

2. Sąd Exdywizorski do usatysfakcyonowania wierzycieli W. Jerzego Sternowskiego Podkomorzego Lepel. z dóbr Ludczyc, Wszenick, Starobina, Okolnik i Staszewszczyzny w Powiecie Lepelskim Gubernii Witebskiey położonych, remissą w roku teraźnieyszym julii 27go dnia w Ziemstwie Lepelskim wypadłą przeznaczony, zjechawszy w dniu 3 biegącego mca augusta do majętności Ludczyc po ułatwieniu kwestyow między stronami, komportacyą na dzień 20 augusta z persystęcyą czteroniedzielną do kancelaryi Ziem. Ptu Lepelskiego naznaczył i dzień ostateczny zjazdu swojego oktobra 15 ku oczewistemu wyrokowi zdeterminował, żeby więc kredytorowie tegoż W. Sternowskiego na dzień oznaczony do Sądu naszego z swoimi dopominkami pod utratą onych jawili się przez trzykrotną awizacyą do Gazet publicznych wszystkich takowych Kredytorów zawiadamia. Dat 1823 r. miesiąca augusta 4 dnia.

Marcelli Miładowski Sędzia Ziem. Ptu Lepel. Prezydujący Exdywizor. Dominik Smolak Sędzia Ziem. Ptu Połoc. Exdywizor. Jan Suszyński Podsędek Ptu Lepelskiego Exdyw.

---

2 Excerpt oświadczenia z protukułu potocznego Sądu Grodzkiego Ptu Upitskiego w dacie poniżey zapisanego et eorundem pod pieczęcią urzędową stronie rekwirującey jest wydan.

Roku 1823 mca sierpnia 14 dnia. Przed aktami Grodz. Ptu Upitskiego znaydując się obecnie WJP. Mateusz Tracewski b. Porucz. woysk Polskich dał do zapisania oświadczenie w imieniu swoim w rzeczy następney: śmierć zeszłego syna żałuiącego Józefa Tracewskiego Sędz. Gra. Ptu Upitskiego wolą naywyższey władzy ogólnego Jestestwa na dniu 6 augusta istnieiącego roku zaszła; nabawiła żał. jako Oyca, niemniey żonę jego Ur. Felicyanną Tracewską porucz. matkę naydotkliwszem uczuciem, aczkolwiek było nayw iększą usilnością żałuiącego wpaiać dobre przymioty doyrzewaiącey młodości zeszłego syna; burzeliwa albowiem młodość zachwiała w przeciwną stronę umysł niedoświadczonego człowieka, odrzucając przestrogi życzliwego oyca. Z pomnożeniem nieukoionego żalu po stracie syna dochodzi żałuiącemu odgłos powszechności, że w ciągu swoiego życia był wprowadzony w gry kartowe przez rozmaite do tego sposobne osoby, że został ogranym w karty poróżnie, w znaczney wielości, oraz że są wydane rozmaitego stanu osobom wexle, obligi, przelewy i karty z tey okoliczności wynikłe w imieniu własnem a może i w imieniu żałującego z podprowadzeniem nawet ręki, o czem delator wiedzieć nie może; do czego żałujący iak nigdy nie potrzebował kredytu, tak nie dawał mocy, zeszły Józef Tracewski nie miał żadnego własnego funduszu ziemnego, ani też summownego i ruchomego, więc nic w spadku zostawić nie mógł, oprócz tkliwey pamiątki dla rodziców i krewnych, maiątek zaś iaki żałuiącemu Opatrzność w udziele przeznaczyła, jest dziełem osobistey delatora staranności i przez onego nabyty, przeto a żeby żadnych obligów ani też przelewów przez zeszłego Józefa Tracewskiego w iakimkolwiek względzie nastałych w żadnych układach nikt nie przyymował, ponieważ te w uwadze ustaw krajowych nie mają żadnego znaczenia i waloru, żałujący publiczność zastrzega i takowe oświadczenie po zapisaniu w aktach powiatowych do Gazet Kuryera Litewskiego zamieścić postanawia. W protokule podpisano. Mateusz Tracewski Porucznik b. woysk polskich.

Zgodno z protokułem poświadczam, Pisarz Grodz. Upit. A. Olechnowicz.

Że takowe oświadczenie może bydź do Gazet Kuryera Litewskiego przyjęte poświadczam. Antoni Olechnowicz Pisarz Grod. Upit.

---

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski dekretem remissyynym Sądu Głównego Mińskiego 2go Departamentu na usatysfakcyonowanie kredytorów zeszłego Stefana Swidy Sędziego Granicznego Bobruyskiego i na rozpoznanie ogólney sprawy między sukcessorami tegoż Swidy, Floryanem, Pastumiuszem i Katarzyną Swidanie w nieletności zostającemi, a kredytorami i rozmaitego tytułu pretensorami oraz debitorami pomienionego Stefana Swidy przeznaczony, w terminie rzeczonym dekretem remissyynym zakreślonym to jest dnia 10 sierpnia do majątku Kołatycz w powiecie Bobruyskim Gubernii Mińskiey leżącego w pełnym komplecie przybywszy, w stosunku do reguł remissą przepisanych, czynność pierwszemu zjazdowi właściwą zaskutecznił, a mianowicie komportacyą po wszystkich stronach do aktow i oczewistey rozprawy potrzebną, oraz wyświetlić ogólne zeszłego Stefana Swidy fundusze mogącą, szczególnie zaś po W. Franciszku Sołtanie b. Prezydencie Ziemskim Powiatu Rzeczyckiego roz-

)5(

maitego tytułu papierów, do rozrachunku z handlu wspólnie z zeszłym Swidą utrzymywanego posługujących, do kancelaryi Ziemskiey Powiatu Mińskiego udeterminował, i złożyć też komportacyą nieodmiennie w dniu pierwszym września idącego roku wszystkim stronom zalecił; juryzdykcyą Sądu swojego do miasta Gubernskiego Mińska przeniosł, i termin na zjazd powtórny do miasta Mińska dzień 10ty lutego 1824 r. przeznaczył, i o tém wszystkie interesowane osoby przez trzykrotną w Gazetach Kuryera Litew. awizacyą zawiadomić postanowił, aby więc wszystkie strony pozwami nieletnich Swidów zajęte, i do rozprawy konkursowey należeć mogące, komportacyą w terminie zakreślonym dopełniły, i do rozprawy w terminie powtórnym wyżey pomienionym stawały, ostrzega, gdyż w terminie na zjazd powtórny udeterminowanym Sąd Exdywizorski do rozpoznania ogólney sprawy bez żadnych odkładów, przystąpi, i dla niejawiących się stron, ammissyą zapisze. 1823 roku mca sierpnia 11 dnia. Stanisław Swiętorzecki Sędzia Ziem. Ptu Wileyskiego Prezydujący Exdyw. Antoni Wańkowicz Sędzia Ziem. Bobruy. Ignacy Jazwiński P. Z. P. W. Michał Łapicki Regent Ziem. i Exdywizor.

ALEXANDER I Imperator Samowładnący całą Rossyą etc. etc. etc.

UUr. Józefowi Sawickiemu Horodowemu Sekretarzowi, Janowi Zarębie półkow. woysk ross. różnych orderow kawalerowi, oraz Franciszkowi Sołtanowi b. Prezyd. Ziem. Rzeczyc. pozew edyktalny przed Sąd Taxatorsko Exdywizorski w mieście gubernskim Mińsku za remissą Sądu Gł. Min. 2go Depart. odbywać się mający, z powodztwa UUr. Floryana, Postumiusza i Katarzyny Swidow nieletnich Stefana Swidy Sędziego Gran. Bobruy. sukcessorow, w assystencyi Ur. Alexandra Węcławowicza Podkomorzego Ptu Mozyrs. sądownie dodanego opiekuna działających, przy odwołaniu się do oświadczenia na exdywizyą w Sądzie Gł. Min. 2go Depart pod r. 1819 junii 7 dnia zapisanego, do Dekretu remissyinego w Sądzie Gł. Min. 2 Depar. w roku idącym dnia 18 lipca nastałego, do dekretu pierwszo zjazdowego Sądu taxatorsko-exdywizorskiego także w roku idącym mca sierpnia dnia 11, w majętności Kołatyczach zaferowanego, oraz do dalszych dowodow w sprawie złożyć się mających w szczególności o to: Ur. Floryan Swida Porucznik woysk pol. były żałtcych opiekun w stosunku do testamentowey dyspozycyi zeszłego Stefana Swidy oyca żałtcych, przez oświadczenie w Sądzie Głów. Min. zapisane, oddając ogólne zeszłego Stefana Swidy fundusze dla uspokojenia realnych wierzycieli na exdywizyą; między innemi summę od obżałłgo Sawickiego za obligiem zeszłemu Stefanowi Swidzie wydanym w ilości rub. sr. 1350, oprócz procętów wypadającą, niesłusznie przez obżał. Zarębę przyaresztowaną, tudzież należności od obżałłgo Sołtana z rachunku handlowego wykazujące się, i udzielnie wzięte przez tegoż obżałłgo Sołtana w gotówce r. sr. 437 kop. 25 i assygn. rub. 5,001, oraz summę za rozmaite produkta wypadającą, na satysfakcyą kredytorom ukazał, a w kolei wynosząc do Sądu Głów. Min. o Remmissę na Sąd Exdywizorski zapozwy, że obżałłni Sawicki i Zaręba ze skutkow oczewistego dekretu Sądu Ziem. Ptu Łucyńskiego w roku 1819 febr. 7 nastałego, jesteście do massy funduszow zeszłego Stefana Swidy dłużnemi, pomienił: skutkiem pomienionego oświadczenia, i wynaszanych od żałtcych pozwow, Sąd Główny Min. 2go Departamentu Dekretem Remmissyinym Sąd taxatorsko-exdywizorski na jednoczasową rozprawę między żałcemi a pretensorami do funduszu zeszłego Stefana Swidy, oraz debitorami tegoż Swidy przeznaczywszy; zgromadzić wszelkie fundusze zeszłego Stefana Swidy zalecił, za takowym dekretem Sąd exdywizorski do majętności Kołatycz w ptcie Bobruyskim leżący na dniu 10 sierpnia tego roku zebrany, załatwiając właściwe pierwszemu zjazdowi czynności, komportacyą po pretensorach i dłużnikach do funduszow zeszłego Stefana Swidy, szczególnie zaś po obżałowanym Sołtanie wszelkich papierow do rozrachunku z handlu wspólnie z zeszłym Swidą utrzymywanego potrzebnych udeterminował, i na złożenie tey komportacyi w Ziem. Min termin w dniu 1 września idącego roku zakreślił, juryzdykcyą Sądu swojego do miasta Guberskiego Mińska przeniosłszy, na zjazd powtórny do tegoż Mińska dzień 10, lutego 1824 roku przeznaczył, i w takowym terminie przystąpić do rozpoznania ogólney sprawy bez żadnych odkładow zapowiedział; żałcy przeto obżałnych jako debitorow do massy funduszow zeszłego Stefana Swidy przed Sąd Exdywizorski w mieście Mińsku odbywć się mający do oczewistey rozprawy na termin wyżey pomieniony pozywając, proszą w razie nie złożenia przez obżałnych na terminie dostateczney komportacyi, kar sprzeciwieństwa na obżałłnych rozciągnienia, summ i wszelkich należności w oczewistey rozprawie udowodnić się mających na wszelkich obżałnych funduszach na rzecz massy kredalney chociażby pod niestanność obżałnych sądzenia, i dalszych żądań w czasie sprawy przynieść się mających zaskutecznienia, zarzutow zaś obżałnych do uwagi nie przyjęcia, z wolną poprawą tego pozwu, Pisan roku 1823 mca sierpnia 12 dnia.

Roku 1823 mca sierpnia 17 dnia Woźny niżey podpisany świadczę, iż takowy pozew od instancyi WW. Floryana Postuminsza i Katarzyny Swidow nieletnich zeszłego Stefana Swidy Sędziego Gran. Bobr. Sukcessorow, w assystencyi opiekuna JW. Alexandra Węcławowicza Podkom. Mozyr., działających, po WW. Józefa Sawickiego Horodowego Sekretarza, Jana Zaręby Półkow. woysk Ross. różnych orderow Kawalera, oraz Franciszka Sołtana Sędziego Ziem. Rzeczyckiego wyniesiony, o terminie i mieyscu oczewistey w Sądzie Exdywizorskim rozprawy zawiadamiający do trzykrotnego umieszczenia w gazetach Kur. Lit. dla wiadomości tychże pozwanych stron jako pewney osiadłości w Mińskiey Gubernii niemających podałem. Maciey Klecki Woźny Ptu Bobruyskiego.

Takowy pozew na prostym papierze jako w sprawie konkursowey napisany w gazetach Kur. Lit. umieszczonym bydź może. Antoni Wańkowicz Sędzia Ziem. Bobruyski.